

in manifestationē glorie sue. Porro viam mediā et regiā tradit theologia reuelata si de subnira. q̄ gradiēdū est etiā vbi ratiocinationis s̄rie dissolutio plena nō pateret.

Donicus. **M**eritimo q̄ has s̄nias nec inceptū satis capiūt nec exp̄ientiā dare potest industria nisi p̄ueniēte in b̄ndictionibus dulcedinis et coopante dei gr̄a/ineffabili valde mō. Et hoc ē dei donū scire a q̄ postulāda sit et impetrāda talis gr̄a. **D**ulcra enī dicim⁹ et deficiim⁹. verbū aut̄ abbreviatū et cōsummatū facit sapiētia/dū i anīmas sanctas se trāffert. delicias suas cōputans eē cū filijs hoīm. in quib⁹ b̄nplacitū est deo/q̄ sperauerūt sup̄ misericōdia ei⁹. **S**ed ecce iam aduersū pascit et inclinata ē dies q̄n ad se me vocat op⁹ dei/simul et vie lassitudo quietē te petere suadet. **E**xpectet p̄ reliquis multa enī querēda sup̄sunt sequēs dies. **V**olucet **E**xpectet placet si pri⁹ audieris sub exēplari modulamic/qlis sit vt eū recogites/germani tui status.

Quintū et vltimū

metrū primi libri dactylicū tetrametrū h̄y percaalecticū. currit cū quinto quartū de conso. phi. Boetij Si quis arcuiri:

Vaus e multis nauta profundo
Dum regit nauē. ventus et imber
Et procellarum turbida moles
Si repetitis motibus vrgent
Proximas nautis crebro minantes
Naufrage cladem mortis adesse
Nitur/fusus arte magistra
Nil in expertum corde pauenti
Segniter linquens omnia solers
Tentat vt nauis litora capret
Si malivero tanta molestat
Seuiens pestis/iamq̄ latratu
Terret auditum scilla canino/
Atrahens gulpho cuncta voraci
Non opem possunt ferre sodales
Pars et in preceps vltro laborat
Scitq̄ nauclerum stertere puppi
Obstupet talis quis/nihil vltra
Viribus fidit/spes nec in arte est
Respicit celum vota deo dat
Aut mari sese deicit alto
Audus enatans. si scopulosum
Prominens saxum suscipit ipsum
Uel sinu tuti conditur antri
Laudat excelsum/gratior illi
Dicit euasi forte benigna

Reseruatū sanctius olim
Obsequi fas sit x̄pe tibi me
Rursus aut si me nauigio das
Ut ar illo fac prosperiore.

Incipit liber secū

us. Prosa prima. Donicus.

Ecce nobis/ o volucer/ altera dies fulsit illa p̄tinuaueris p̄ cor effari/ q̄ cepta sunt **V**olucer **D**eministi puto sub quali similitudine finē accepit besterna colloctio. **N**ō oino dissimiliter/ nūc aduena n̄ ex p̄cella publici civilisq̄ naufragij p̄sulte fugiēs/ in locū satis abditū/ velut in quādā securitatis insulā se recepit. **I**llic more solitarij sedens leuat se sup̄ se. theologiā habēs solatricē/ que doctrinē est discipline dei et electrix operū illi⁹. q̄ sobrietatē et prudētiā docet et iusticiā et virtutem/ quib⁹ vtili⁹ nihil ē in vita hoīb⁹. **D**ec erigit ad spem futuroꝝ/ quēadmodū terīgimus/asserens q̄ nō sunt digne passiones hui⁹ t̄pis ad futurā gloriā que reuelabit̄ in nobis. **A**ddēs q̄ spes non p̄fundit. ita t̄n si sit vera spes. nō ficta. nō fallax. nō temeraria. **E**st itaq̄ repromissio neq̄ssima/ fallēs q̄ plurimos blādiētes sibi vtire mūdo dum cras florida est/ p̄uertī poteris cū voles/ tanq̄ videlicet et p̄rijs virib⁹ nō dei dono fiat p̄uersio. **E**st et alij q̄s eo periculosi⁹ q̄ subtili⁹ decipit estimatio sua dū casus peccatoꝝ varios q̄s p̄periuntur emēdare nō curāt. vtunt̄ poti⁹ ad sup̄biaz. reputantes simile aliqd̄ secū fieri cū ap̄lo/ cui dat⁹ ē stimul⁹ carnis/ ne magnitudo reuelationū extolleret eū. eis aut̄ sicut aiunt ne magnitudo virtutū. **A**b alijs migrat Judas. i. p̄fessio p̄pter multitudinē fuitutis. **T**edet enī pudet eos toties ad p̄fesso res deducere lapsus suos/ a q̄b⁹ abstinere vel nequeūt d̄no p̄mittēte. vel nō satis volūt **S**ūt q̄s scrupuloꝝ in q̄etudo/ et cor/ dis pusillanimitas ita p̄turbat vt vix relictus sit i eis spei loc⁹. **S**ufficit alijs scire de spe p̄ intellectu disserrere/ dicentib⁹ in deo solo spem eē reponēdā q̄s nesciat. vtz apud tales null⁹ pene spei vel sensus vel effect⁹ ē. **I**nuenies alios sperātes in misericordia dei/ q̄s ad hoīes nulla flectit misericordia. venia nulla p̄z. **Q**uid q̄ desperāt aliq̄ de dei bonitate/ si non suauitatem

De consolatione theologie

dulcedinis sue exprimēto iugi gustēt. quasi iam cēvelint nō spe sed ipa re beati/ r possi dere hereditate sanctuariū dei. neq; esse in laborib; hoīm/ neq; cū hoīb; p tēptatōnes flagellari. **¶** Alios videre est dū eos paulū visitat de^o in opulento r inrimo bone spei sensu ptinus extolli/ sibi magnos esse proprie vite negligentes/ et seueros aliene censores/ arrogātores demū/ vnde humiliōres coraz deo r hoīb; r sibi viliōres esse debuerāt. Quid porro dicem⁹ de duplicib; corde qui duab; vīs niti volūt. spem in mundo ponere. r spem in celo collocare cupientes. Quid rursus de ingratis largi tori deo/ p omnib; bonis vel nature vl fortune vel grē. Qui vtinā saperēt illā sapiētis graue vocē. Ingrati spes tanq; hibernalis glacies euanesceat. **¶** Alioz vox ista est. certus sum me saluandū. neq; enī fecit me de⁹ vt dānaret/ qui vult oēs homines saluos fieri. **¶** Maior est iniqtas mea dicit ali⁹ imitator. Layn/ q; vt veniam merear. qd conabor. qd sperabo. **¶** Laris habenis vñ alter certā dānationē suā p incerta faciēs. quicqd inqt egero bonū sit aut malum/ qd de me statuit de⁹ illud fiet. Viruz vero cur nō vtis argumēto simili dū medicinā vt sanet vel cibū vt viuat sumere monetur. q; psciuit vtq; deus/ qū moriet aut viuet. **¶** Donicus **¶** Beat⁹ est volucer/ cui⁹ est vere nomen dñi spes eius. r non respexit in vanitates r insanias falsas/ quales cōmemorasti. Sed reuertor ad aduenam nostrum. **¶** Hōne queso retorquet frequens sue p̄siderationis oculos ad p̄terita/ que vel ptulit vel alioz exemplo p̄ferre potuit. **¶** Volucer **¶** Retorquet quidē/ et id crebro gras inter tristitiaz simul r gau diū. spem r metuz agens deo. nihil solicit⁹ iuxta monitōez apli. nisi vt petitiones sue innotescāt apud deū/ p sua suozūq; liberatione. consolatione. r salute. **¶** Donicus **¶** Iuste vero gras agit. quis enī nō eū felicem ex hoc vno si cetera deessent/ iudicauerit q; deformissimā r horridā nedū ciuitatis p̄clarissime. sed tot⁹ regni nup florētissimi desolationē/ non dicā experiri in se sed nec oculis inspicere cōpellit. **¶** Hōne legimus Augustinū ea tempestate q; obsidebat ciuitas sua/ poti⁹ mortē a dño petiisse et impetrasse. p magno munere. q; q; mala gentis sue corā cernere cogeret. **¶** Dic r matthias princeps dū videret mala que fie

bāt in pplo iuda r hierlm. **¶** Nemibi ait. vt qd nat⁹ suz videre p̄tritoz ppli mei/ r p̄tritionē ciuitatis sancte. r sedere illic cū dāt i manib; inimicoz. **¶** Hora ē historia de catone q; mortē cruciā inferre sibi maluit/ q; in discidio ciuili viuere/ ipm q; videre tāte tē pestatis auctore. **¶** Volucer **¶** Est vt dicitis monice. **¶** Ponit nihilominus crebro p oculis cordis sui/ q; indignissimas subsānatōnes. q; opprobria pessimoz. imo fortasse carceres r vicula. multos ex innocētib; caris suis. p fide. p iusticia. p pace rei publice. p integritate regal domini/ p peti necesse ē. Quinetiā videre sibi videt/ non nullis h̄ accidere eo dūtaxat q; sibi vel affinitate vl familiaritate vel cause filis defensione/ pari q; zelo p̄iuncti sūt. **¶** Eis obiectari p̄terea/ q; mag⁹ mali radix r origo ab illo p cesserit r aucta sit. **¶** Venisse autē tps qū iudiciū cū suis recipiet/ imo r refuga faci⁹. exul ignomiosus r abiect⁹/ nec aspectu publico dign⁹/ iā recipi. **¶** **¶** Auero traicit has r similes p̄tumelias/ i spem vite eterne/ sciens q; nō ē seru⁹ maior dño suo/ quē nedū beelzebub appellari/ s; ad mortē vsq; p̄secuti sūt. **¶** Formidat p̄inde q; apud deū nō sit dignus habit⁹/ q; cū alijs filia pateret. aut tēperauit i illo flagellū suū q; vincit i martyrib; p̄cedo p̄fessorib;. **¶** Aut noluit benignitas sua addere tristitiā sup tristitiā/ suis p se orātib; amicis. nec veritate in ei⁹ opprobrio vehemēti/ p̄culari. **¶** Aut ad extremuz refuat ipm ad alia certamina. **¶** Aut ita fieri voluit/ q; in solitudine qdā segregat⁹ exercitū liberi⁹/ r scopat spm suuz/ recogitans oēs ānos suos i amaritudine aie sue/ vt sanctius deinceps ad anteriora se extēdat. **¶** **¶** Donic⁹ **¶** Spero volucer v̄ret oia in bonū de⁹. cui⁹ sapia attingit a fine vsq; ad finē fortit⁹/ r disponit oia suauit⁹/ qlē ei comites esse p̄memorat⁹ es. **¶** Volucer **¶** Cōfidit talit⁹ euētuz sibi deo p̄picio. r i hac meditatione p̄stituit alterā sue p̄solatōis cām p̄cipuā/ q; versat⁹ i reuelatōne regimīs mūdi/ p scripturā sacra q; deo dicit. oia in sapia fecisti. **¶** Et rursus **¶** Dia quecūq; voluit dñs fecit in celo r i tra i mari r i oib; abyssis. q; volūtas sicut sp efficax. sic r iusta ē/ sine q; factū est nihil/ vsq; adeo q; neq; foliū ab arbore neq; passer i terrā/ dicēte xpo/ cadit sine ea. **¶** Vehemēs p̄sus h̄ ē diuine libertatis i omī actōe p̄currētis exp̄ssio. **¶** Qui volūtatē nrā vt p̄formet optet. **¶** Nā q; es o bō/ loquitur

theologia / q̄ diuine volūtati p̄sumis obli-
stere / v̄l aduersus eā temerari⁹ murmurare
Vide q̄d equi⁹ ē. Aut te volūtati diuine cō-
formādo subdere. Aut q̄ ip̄a tue subfuiat
volūtati. **H**ic solidā de diuina puidētia
veritatē si phia plene potuissz attigere / vel
suis eā sectatoribz demonstrare / theologiaz
supaddi p̄ reuelatōez nō ita necesse fuerat /
q̄uis voluerit alios de⁹ q̄ phos cognitōis
hui⁹ saluberrime p̄cipies fieri. **P**his vero
sic euēit vt maior eoz numer⁹ poneret deū
nō minori necessitate / q̄ solem agere quic⁹
quid agit. Unde sic libet deprimere.

Primū metrū secū

di. li. dactylicū adoniū dimetrū catalecticū
currēs cū vltio primi d̄ pl. phi. nubibz atq̄

Pl radiantī
Luce coruscus
Lumina fundit
Semper eodem
Dista tenore.
Nescit avaros
Condere vultus
Non sibi fas est
Quin sua virtus
Largiter omnis
Influat orbi
Philosophantum
Turba priorum
Lege cohercet
Dac dominantem.
Libera dicunt
Non sibi vis est
Influa mundo
Qua valeat plus
Aut minus vti.
Perpetuata
Lege gubernans
Iugiter vna
Dens sua fato
Stringitur arto.
Ergo rependi
Gratia qualis
Debet eidem
Id quia prestat.
Prestet oportet.
Clana quid ores
Flectere querens
Ad tua vota
Qui manet idem.
Deuius error
Iste / sacrate

Religionis
Destruit omne
Robur et aufert
Sed nec egere
Crede supremum
Quoq̄ creato
Sat sibi laus est
Ut placet et vult
Dat sine motu
Lunca moueri

Secunda prosa sei

P cundi libri
Philosophia voluerit nūqd nō
ap̄d Boeciū vtrāq̄ ponit z sal-
uat libertatez / dei vicz z nature
cuiuslibet v̄ictis rōe. **V**oluerit / **C**ōsti-
tur⁹ i supiori lumie potuit ita videre Boe-
ti⁹ q̄lit nec platonici nec stoici i lumie solo-
phie p̄lati viderūt. Alioq̄n p̄peruitatē mū-
di / vt alio mō nō attingā / neq̄q̄z demōstra-
re conati fuissent / ex carentia libertatis ad
vtrūlibz prime cause. de q̄ canit theologia
dixit z facta sūt. mādauit z creata sūt. Nec
mirādū h̄ in phis q̄ p̄fectōez z actōez prie
cause venabāt ex inspectōe creature visibi-
lis / in q̄ nō est p̄ expimētū repire / q̄ aliq̄ sit
aut possit eē creatō. **D**inc p̄ p̄cipio p̄ces-
bruit ap̄d eos ex nihilo nihil fieri. s̄ h̄ ali-
bi lati⁹ tractāda sūt. **E**t amplectēda theolo-
gie traditō p̄ scripturā reuelatā q̄ diuina vo-
luntas agit ad extra libere. **S**dictorie / et ad
vtrūlibet / sic historial⁹ z p̄phetie⁹ scripture
decursus palā mōstrat. **C**ui⁹ rō ē quā phi-
vel negauerit vel nescierit. **D**e⁹ q̄ppe nō
ideo vult res ad extra fieri q̄ bone sūt / quē
admodū mouet hūana volūtās ex obiectō-
ne boni veri vel apparētis. **E**st eōz pot⁹ q̄
ideo res ad extra bone sunt q̄ de⁹ vult eas
tales eē / adeo q̄ si veller eas v̄l nō eē v̄l ali-
ter eē. id q̄z iā bonū eēt. **P**ropterea bñ enū-
ciauit magn⁹ **A**mbrosi⁹ post **B**asilium / q̄
volūtās diuina nature prima lex ē. **D**eniq̄z
volūtās etiā creata si p̄cedat immobilitari
circa volitōez alicui⁹ boni h̄ nō ē nisi respe-
ctu finis. z eoz sine q̄bz finis haberi n̄ pōt
Quis vero negauerit diuinā volūtātē nō
aliū habere finē quē velit / nisi se. qm̄ p̄pter
se fecit oīa. z p̄pter se erat anteq̄z fierent oīa.
qualia p̄stat non esse necessario p̄nera ad
volitionē seu p̄secutionē finis hui⁹ / quare
nec necessario volita sūt. **S**ec⁹ i coicatio-
ne diuinaz personaz ad intra / que in sua
bb 2

De consolatione theologie.

necessitate consistit sicut in sua necessitate vult se deo. Qualis itaque reputanda est diuina perfectio/si ex productione creaturarum depederet: quas in sui productione constat esse quasi nihilum et inane. Ita ut mirandum potius videatur in eam perfectionem fuisse dignatam res tamen imperfectionis et cuiusdam utilitatis producere ac regere. Quis si repetere destrueret vel in unum confundere. quis ei dicere posset. cur ita facis.

¶ Quinetiam theologia volens amplius captiuare omnem intellectum in obsequium fidei proposuit in memoriam diuinorum mirabilium/etiam quam dedit dominus timetibus se in eucharistie sacramento/ubi relucet incomprehensibiliter quod super omnem sensum. super omnem nature corporis ordinem/deus potest scire et vult quotidie mirabiliter operari.

¶ Ad consolationem igitur adueniunt in productione aliorum calamitatum et angustiis theologia sumit initium a prima et summa causa que deus est. In cuius conditione cuncta sunt posita. et non est quod sibi possit resistere voluntati. Dehinc ad inferiores effectus se deflectit. Ab his vero peruersus ut sepius processus reuertitur ab inferioribus et cognitis/ ad superiores et latentes causas/ductu rationis se subleuans.

¶ Occurrit autem primum in hoc processu mirabilitas rerum infra labentium. variabilitas fortis humane que nunquam in eodem statu permanet. Denique profusio quedam et imperfectio eorum omnium quod mundus inferior ostendit ut sunt diuitie. opes dignitates. regna. gloria. voluptates que frequentius in contraria dilabuntur. Sed inchoat protinus ab alto peregrinus non fide fultus. Et quoniam sicut solent maiores motus impedire minores ita grauioris mali recogitatio sufficientiam lenioris facit equanimiore.

¶ Vult ecce summus iudex deus putat edocet theologia quod ab initio mundi usque hodie et in secula/ supplicium infernalium angelorum multi et homines crucientur. vult alios in purgatorio locis penis tradit. queri non audes neque debes/ vult autem viatores homines tribulationibus multis exerceri. Tu quis es qui querulando pertradicas. Quid magni si corruunt et pereunt quicquid peritura. si moriuntur aliqui morituri. Hoc vero magnus est elaborare que sine concludatur vita/ semper victura/ vel in societate beatorum vel in damnatorum calamitate.

¶ Bonicus. **¶** Seditio volucet quod in alienorum sicut et in priorum malorum meditatione/ contentus non est adueniunt non in finem sectari scilicet perit ad summam velut in arcem supra quam non est altera. videatur autem nec cadat. Est enim ut ait lapsus iste sapientium d

promittentia dei cum arbitrii libertate. **¶** Vides at insuper ne dum fragilibus et caligantibus oculis in circumscribibile lumine nititur attingere/ de mergatur in tenebras densiores exemplo nictico racis/ quod inducit Aresto. ad nitidissimam solis lucem. **¶** Volucet. **¶** Tutat enim monice fides illuminans tenebras suas/ et aciem mentis inuvalidam suam luce collustrat/ ut in tanta excellenti lumine figi possit/ eius sit delectabile. iocundum. et salubre/ videre lumen diuinum quod absque ea odiosus foret noxium et triste. Proinde iam accepisti quod de cogitatione ne dum aliene sed proprie damnationis agit. **¶** Verum ad intelligentiam huius rei ne vel incredibilis vel scandalosa sit ad cognoscendum. Preterea quod in quibus humana voluntas diuine debeat conformari/ rememoranda est distinctio de triplici voluntate/ putat ad omnem appetitum nomen voluntatis se prendit. **¶** Est in superiore proprie dicta voluntas rationalis in situ portioni sue superiori/ que ad leges peruenit eternas. vel ad unicam potentiam eternitatis legem suam fecunditate seu virtuositate multiplicem. Est enim iuxta sapientem dei spiritus unicuique multiplex. **¶** Dec voluntas ita semper conformis esse tenetur diuine voluntati cognite/ ut aduersus beneplacitum suum nunquam remurmuret quasi vel iniusta sit/ vel irrationabilis aut inconstans/ sita/ crudelis et inuida. **¶** Dec voluntas in beatissimis spiritibus ita diuine coniuncta est immobiliter/ ut sicut ipsi cum deo unum sunt spiritus. ita sit unum velle et unum nolle/ quod amicorum esse proprium etiam propheta tradit. **¶** Hinc per psalm. Absorpti sunt iuncti petre indices eorum. **¶** Que petra christus est et deus. quod christus deus cui sancti iudices seculi ita iuncti sunt ut absorpti videantur in deo et unum facti in communionem voluntatum cum eo. Porro voluntas habet in viatoribus bonis diuine voluntati cognite. licet mobiliter conformis est/ oras ex instituto christi. **¶** Fiat voluntas tua sicut in celo et in terra. quod in oratione sua seruauit dicens in agonia posuit. **¶** Abba pater. omnia possibilia sunt. transfer hunc calicem a me. sed non quod ego volo sed quod tu. **¶** Consistit in hac conformitate et applicatione voluntatis ad primam et inobliquabilem regulam diuine voluntatis/ leticia/ pax/ iocunditas/ ac vniuersalis omnium bonum/ quod videtur in spiritu propheta clamauit. **¶** Quare bonum israel deus his que recto sunt cordibus/ Quo contra pessimum iudicatur deus ab habentibus cor distortum/ quod est in hominibus malis hic in via. flexibiliter tamen in damnatis vero cum obduratione

sempiterna. Altera voluntas est inserta portio
 nioni rōis inferioris. q̄ q̄dē altera dicitur nō in
 substantia. s; q; p̄uertit ad leges vel res infe
 riores/elōgata quodāmodo a prima luce/ r̄
 tute eo tenebrosior et debilior effecta/ q̄ ma
 gis ac magis i inferiorz oblectatōe et visio
 ne se p̄uertit innectit et demergit. Ita vt ne
 queat q̄nq; oculos tenebris assuetos/ i su
 pernā veritatis lucē attollere. Sicut ocu
 lus carnis posuit et reclusus vbi sol materia
 lis occidit vel occasus prim⁹ ē caligat. hāc
 voluntatē inferioris portiois q̄nq; voca
 mus appetitū sensuale nō generalit/ s; put
 nat⁹ est obedire rōni. et ita liber ē p̄ partici
 pationē. Scdm̄ quam voluntatē p̄mittit
 nos de multa velle vel optare fieri/ quozū
 opposita vult absolute diuina sua voluntas
 vt pius fili⁹ bona voluntate vult patrē viuere
 re/ quē deus mori statuit. Pectū in tantū
 recta est si voluntatē superioris rōis/ sicut il
 la diuine/ nequa q̄s remurmuret. Tercio
 modo sub voluntatis noie late sumptō cō
 plectit oīs appetit⁹/ qui nō p̄iunctā ratio
 nē sequi h; vt est in hoib; de duplici volū
 tate prioris. sed regit et dirigit t̄m̄ modo/ q̄si
 regulata ab intelligentia infallibili que de⁹
 est. qui sic res ordinat/ vt eas p̄rios mor⁹
 agere sinat. Propterea voluntas hec nullo
 pacto h̄ria p̄t esse vel aduersa diuine vo
 luntati. cui⁹ solius influxū vel instinctū cōse
 quit. Quo fit vt in brutis nō habētib; con
 iunctā sibi rationē culpa careant mor⁹ sen
 suales/ quales in singulis variant fm̄ na
 turā hui⁹ sp̄ei vel illi⁹/ q̄s oēs in hoib; q̄dā
 modo aggregatos inspicimus.

Secundū metrū se

cundi li. dactylicū archilochium p̄stans te
 trametro buccolico et trib; trocheis. cōcor
 datylimo boetij. Quā varijs terras. si cō
 binentur lineę due in vnū versum.

- Q**uor subiecta modis animalia
- Passionibus sunt
- Trudelis leo. tigris et aspera
- Truciper furore.
- Indomitus siluas onager colit
- Unicornis atrox
- Lasciuus vitulus. petulans caper
- Et equus superbus
- Astus fraus vulpi. lepori timor
- Os vorax lupis est
- Linidus est catulus. sus sordida
- Tardus est asellus

- Ursa feror. prudens elephas/ sibi
- Castitas amica
- Turtur fida pari simplex quoq;
- Sulta corde perdit
- Pauo glorius et zeloripus
- Est auara cornix
- Felle columba caret. canit omina
- Bubo dira planctu
- Est apis arguta mira facit
- Arte mel fauosq;
- Prouida se formica regit. pigra
- Vult cicada soles
- Nisus aues. lucius pisces rapit
- Est odor vulturi
- Pugnaci gallus est pectore.
- Diluus est inertis
- Quis philomena modos vestros capit
- Alauda vestros
- Tales innumeras animalibus
- Inditas videbis
- Conditiones/ quas natura dat
- Amā cuiq; sparsim
- Omnia ppulcro regit ordine
- Proxia nulla culpat
- Nullus et error inest/ industria
- Cuiq; mira valde
- Est hominis ratio complectitur
- Omne tale sparsim
- Per varias species recrix data
- Cui necesse cunctos
- Affectus iusto moderamine
- Temperet regatq;
- Si renuit peccat/ fit seruaq;
- Turpiorq; brutis
- Est ratio/ fiet sibi subditus
- Eius appetitus
- Et dominatur ei/ q; si nequit
- Daud ream putato

Prosa tertia secun

di li. **Monicus.**
Miseret me mei vehemēter meiq;
 similiū crede volucer dū ista per
 pendo. videns iniquitatē et cōtra
 dictionē in hoim ciuitate. vel regno spūali
 vbi summa tranquillitas eē debuerat/ vbi
 par erat voluntatē quālibet inferiorē parere
 superior/ s; hoc euerso turbatoq; ordine vt
 par abscedat necesse ē. nā par qd aliud est
 q̄ ordinis trāquillitas in impando et obe
 diendo. **Volucer + Obedit monice** siva
 lidū fuerit. si vinar et efficac imperiū/ cuius
 modi viuacitatē/ grā virtutesq; cōferunt
 bb. 3.

scipue iugis exercitatio voluntatis superior
 vt ad diuinā se p̄uertat videat. obseruet in
 heret. Ita ei fiet vt ip̄a roboret/ & debilitet
 tur inferior i tractu suo. aptior effecta susci
 pere formā vel influxū seu virtutē a sup̄io
 ri deriuatā. Imitād̄ ē ih̄s fact⁹ nobis a d̄o
 sapia. q̄ suscepit & oñdit in se q̄d agere de
 beam⁹. In q̄ p̄ter voluntatē diuinā (erat enī
 de⁹) triplex quā dixim⁹ voluntas inuēta est.
Voluit fm̄ primā assidue q̄cqd de⁹ voluit
 laudās & approbās ordinem diuine sapie
 bonitatis/ & iusticie/ in oib⁹ q̄cūq; voluit
 fecit in celo p̄ saluatōez. in oib⁹ abyssis per
 dānātōez. in terra & in mari p̄ quādā saluā
 doz & dānādoz variā agitātōez. Nos ita/
 q; ih̄m fm̄ hāc voluntatē debem⁹ imitari. et
 si nō vsq; quaq; possim⁹ ex equo/ dū hic vi
 uim⁹/ qñ nōdū p̄firmati sum⁹. qñ p̄ alterā
 secūdaꝝ voluntatū distrahī pōt in nobis h̄
 voluntas & turbari. imo & ab actu suo peni
 tus impediri/ sicut & iudiciū superioris rōis
 fm̄ qd̄ dirigit pōt absorberi. **S**ec⁹ in x̄po
 sicut in beatis. q; fm̄ hāc portōem beatus
 fuit in via x̄ps. **N**ihilomin⁹ h̄ voluntas in
 x̄po voluit vt inferior duplex voluntas age
 ret mot⁹ suos in oib⁹ absq; pctō. hic doluit
 hinc tristis & mest⁹ fuit. hic orauit. hic mise
 ricordia mot⁹ est sup̄ turbas & egrotos. hic
 lacrimat⁹ est. hinc p̄quest⁹ est/ tāq; sensuali
 tatis aduocat⁹. de⁹ deus me⁹ vt qd̄ dereliq;
 sti me/ qñ portio inferior absq; vlli⁹ p̄sola
 tionis redundātia superioris ad eā/ dimerfa
 erat in acerbissime passionis abyssum. **A**e/
 mo aut̄ vnq; carnē suā odio habuit. Hinc
 postremo cū clamore valido & lacrimis d̄o
 supplicās. expirauit. **E**xēplū igit̄ nobis
 dedit de⁹ vt quēadmodū iuxta hanc dupli
 cē voluntatē fecit. scdm̄ quā erat viator. Ita
 et nos faciam⁹/ tā p̄ nobis q; p̄ fratib⁹ plo
 rem⁹. orem⁹. tristes sim⁹. et clamem⁹/ q; sic
 est voluntas dei cui sup̄ior n̄ra voluntas cō
 formis ē/ si bona ē. **C**ōsurgit inde merituz
 multiplex si nō dimouet̄ a statōe sua. h̄ ē si
 p̄pter mot⁹ inferiores illi⁹ duplicis volūta
 tis nihil vsq; mali agit qd̄ diuine sit ad
 uersuz. **M**onic⁹. **S**ed qd̄ ager paup̄
 cul⁹ & infelic viator venūdat⁹ sub pctō sen
 tiēs cū aplō aliā legē in mēbris suis repu
 gnātē legi mētis sue/ & captiuatē sub pctō/
 qlē p̄hi expti sūt. Quis ei viuēs exps eē p̄t
 s; originalis cā tāte corruptōis fuit eis inco
 gnita quā theologia r̄uelauit. **N**ōne dū/ co
 nat̄ anim⁹ assurgere ilico qñ paralyfi disso

lut⁹ aut debilitat⁹ coluber relabit. **V**e nob̄
 viatorib⁹ q; fatigat & sepi⁹ inturbat volū
 tas inferioris rōis. enitēs ad se trahere sup̄i
 orē rectricē voluntatē/ p̄dere q̄i fomus ori
 ginalis/ gūiori pcti actualis/ gūissimo iue
 terate p̄suetudis. & sup̄ oēm modū ingenti
 mole obduratōis/ qlit̄ i x̄po nec fuit nec eē
 potuit. nec silr̄ ē in b̄tis. **V**oluer. **E**t
 clamem⁹ monice cuz aplō. **I**nfelis ego bō
 q; me liberabit de corpore mortis h̄. **S**ub
 inde r̄udeam⁹. **S**ra dei p̄ ih̄m x̄pm. **D**ic⁹
 eidē. fiat nob̄ dñe fm̄ iudiciū atq; desiderū
 nō inferioris s; superioris rōis atq; volūta
 tis. fiat i nob̄ sicut i celo sit vbi mot⁹ regla
 ris primi mobilis tāq; rōnalis/ sp̄at obui
 as reuolutōes orbū inferiorū siue planetaz.
Porro p̄nitamur vt possum⁹ retinētes sal
 tē in suspēso qd̄a/ libez arbitriū ne p̄cipitā
 ter eliciat actum suū qm̄ i hac vi suspēsa
 (sit velle sit nolle sit act⁹ medius) salua p̄ci
 pue libertas arbitrij & sua i nobis vtilitas.
Alioqn̄ sine suspēsiōe tali vel renisu volū
 tas inferior fortificat assidue. rebellior q; & i
 domabilior efficit/ vsq; adeo q; silis fit iu/
 mētis insupietib⁹ q̄ carēt arbitrij voluntate
 sup̄ma. imo & v̄o plurimū differt. q; subster
 nit & finire facit sue libidini dñaz voluntatē
 deterior effecta brut⁹. q̄ seuisima ē iniusti
 cia ferēs arma. **M**ittam⁹ eos q; ad hāc
 fuiturē malicia p̄trabit. loqm̄ur illos q̄ in
 dicitū rōis q̄ libertas radicaf̄/ vll nullū h̄nt
 vt infātes & fatui. vel imp̄fectū vt pueri vel
 iualidū vt femie. nāq; variū & mutabile sp̄
 femia. **Q**si cā cogscit cur pueroz sit imp̄
 sectū & mulierū iualidū iudiciū. **C**redi nō
 pōt quātā turbā h̄mōi pueroz & puellarū
 int̄ barbatos hoies expimur. **M**ulti mul
 ta sup̄ hac re locuti sunt. astrologi. medici.
 p̄hi. & h̄i vario mō. poete. magici. p̄he falsi
 vel idolatre. **P**ropheta ver⁹ tandē dixit de
 deo. **Q**ui finxit sigillatī corda eoz. q̄ intel
 ligit oia opa eoz. **E**t sapiēs. **C**or regis in
 manu dei ē q̄cūq; voluerit/ declinabit illd̄
Qui fm̄ aplm̄. **C**ui⁹ vult miseref. & quem
 vult indurat **T**heologia v̄o recipiēs ex oī
 bus priorū dicitis id qd̄ pbabili⁹ ē. & impro
 babilia reiiciēs/ p̄stat & colligit p̄ statu vic
 & nature destitute cām talē. **T**raç sic aīa
 rōnalis depēdet a corpali dispositōe vel ar
 monia. nō qd̄ in eē cū sit imaterial⁹ & imor
 talis. sed in opari in corpore. Ita fm̄ varias
 opatōes suas p̄supponit & req̄rit diuersas
 dispositiones armonicas. vnā habet vt in

formet et sustentet corpus. altera ut vegetet et
 augeat. altera ut moueat et sensificet. Et h
 quidem non vno modo sicut nec vnus est tñ sen
 sus carnis sed est exterior et interior multi
 plex. q̄s inter armonias non dubium q̄n p̄mā
 in p̄fectōe sc̄da excedat. sc̄da et tertia. et ita de
 reliq̄s. Neq̄ negat aliq̄s q̄n i p̄dictis opa
 tionibz vtrā et egeat aia rationalis organo
 corporeo sicut est forma corpis organici
 phisici hoīez in eē p̄stitues. **¶** Verū sup
 est alia p̄fectior opatio rationalis aie supra
 brutales. in q̄ p̄uenit cū angelis quā opa
 tionē dicimus intellectuāle. In q̄ radical
 libertas arbitriū q̄ libertas est facultas ratio
 nis et volūtatis. q̄ nec volūtatis sine ratione
 eligeret. nec ratio sine volūtate vellet. liber
 tas idcirco p̄lectiē vtrāq̄ vim. Rursus h
 opatio intellectualis q̄suis in se non sit or
 ganica. p̄supponit tñ dispositionē organi
 cam in sensibz p̄sertim interioribz p̄fectior
 re lucidiorē et quietiorē q̄s aliqua sit aliaz.
 oēm enī intelligentē sicut dicit aristot. nec
 cesse est fantasmata speculari. Quāuis **Ari
 cē.** et **Algazel** cū similibz tradiderint intelle
 ctū desup illustratōes ab intelligentijs sine
 sensu p̄uio vel inspectōe fantasmātū posse
 suscipere hinc p̄phetias et diuinatōes tā i vi
 gilia q̄s in somnijs saluare nūtū. sicut aliq̄
 tradiderūt fantasias oēs brutoz et hoīm a
 celestibz corporibz exoriri. longū vero p̄seq̄
 esset opiones singulas. Redeam⁹ ad p̄pen
 diū. et dicam⁹ vt cepim⁹ q̄ intelligēdo p̄ri
 mitus et spēs intelligibiles eliciēdo/neces
 se est fantasmata speculari. nō certe q̄liaciūq̄
 s̄ ordinata pura et lucida si libez arbitriū
 debeat esse p̄fectū stabilez integru. Cū autē
 mille modis imo innumeris p̄tingit istaz
 quā vsus liberi arbitriū p̄req̄rit armonicā
 dispositōez nūc totalitē impediri vt i infan
 tibz et fatuis/ebrijs et amētibz multis. nūc
 imp̄fectā h̄ri vt i pueris. nūc instabile et va
 riā vt in femis et in oibz generalitē q̄ varijs
 passionibz affecti sūt. tandē integra vic ha
 beēt h̄mōi dispositō ad queq̄ intelligibilia
 p̄t defectū p̄surgētē ex naturali vel accidē
 tali p̄plexiōe. Quo fit vt diuersi vigeāt vsus
 liberi arbitriū. q̄dā i istis alteri i alijs. et neq̄
 q̄s in vtriq̄s. Quid dicim⁹ d̄ diuersis hoībz
 cū varietatē istā diuersis spibz. imo eodem
 die et fere de momēto i momētū coḡscat hō
 q̄ se discussit acriter/in seip̄o/dū famelic⁹
 aliter iudicat q̄s replet⁹. sobri⁹ q̄s ebrī⁹. mā
 suet⁹ q̄s ira successus. vigil q̄s somniculosus

amās q̄s iuid⁹. p̄rines q̄s libidie stimulat⁹.
 hūiliat⁹ q̄s exaltat⁹. Et ita d̄ reliq̄s sine nūe
 ro. Neq̄ tñ adhuc attigim⁹ melācolicas fā
 tāsias q̄s infinitas medici tradūt ex hūioz
 corruptōe varia generatas. formata ei gr̄a
 exēpli/fantasia fumis grossis obtenebrata/
 fantasmata t̄roz et horroz/sic puer sol⁹ i te
 nebris inde clamās et fugiēs. Quā ex re sp̄
 tristes sūt aliq̄. aliq̄ ediuerso iocularit̄ leti

Tertium metrum secū

S di. dactylicū p̄tametz saphiciū.
 Plendidi solis radij vidēdos
 Exhibent sese tuitu fideli
 Dum serenus sit mediq̄ purus
 Aer. imo perspicuo refulgens.
 Guttule roris/pluuię ve dense
 Rarus aut nimbus vel opaca nubes
 Pendulum si se per inane librant
 Frangitur circa radius cathecum.
 Visibus fallas tribuit figuras
 Nille portendens oculis colores
 Iris micans pluuiosus arcus.
 Halo lunaris/varia vel ortu
 Sol vel occasu specie nitescens.
 Par in obiectis speculis videre
 In quibus distant color et figura
 Pro situ tali variaq̄ forma.
 Est agens virtus anime suprema
 Que relucescit radians in ima
 Parte passiuā/species in actuz
 Efficax ducit: sed speculatur
 Per prius grossi simulacra sensus
 Spiritus que fert cerebri medullis
 Cum quibus fumos recipi putato
 Hos vagos/turpes/fetidos et atros/
 Alteris mulcens nitōr est et ordo
 Pulcer/apratus numero placenti
 En habes causas sapienter aptes
 Cur sit elusus rationis vsus
 Arbitrans plene nec inest facultas.

Prosa quarta secū

I di. **Donicus.**
 Atelligo volucer q̄s late pateat ista
 de fantasijs cordis/d̄ fallacibz iudi
 cijs aie p̄scrutatio fm quaz memisse d̄z hō
 fragilitatē et imp̄fectōis sue. Nā q̄liter inue
 nieēt aliq̄s q̄ p̄actis incōmodis vel in aliq̄
 nō sit obnox⁹/s̄ que ad modū d̄ vicijs ora
 rius dic. Optimus ille est q̄ mimis vt getur
 ita lib ille dicēdus est q̄ nō vltra cōez hoīm
 modū/melācolic⁹ fantasijz irretit. Redeat

De cōsolatione theologie

vero sermo n̄r vñ sumpsit exordiu vt cōsolatus sibi fiat. **Voluer** Redeat volo: p̄missim⁹ qd̄ inuestigādo p̄solatōez adue/ne n̄r i sup tritōne gētis sue/q̄ cū theologia ad p̄formādū volūtate suā diuie volūtati p̄mit⁹ anbelat. Ita enī habitur⁹ erat cor rectū/ac p̄inde letū/pacificū/et trāq̄lluz. Sed qm̄ de q̄ volūtate fmo fieret ignorari poterat/distinctō trimebris de volūtate subiūcta ē. Reddita p̄inde rō cur in voluntate p̄pedi⁹ libertas arbitrii/q̄ facili⁹ appareret q̄liter adiunat. **Progrediētes** igif dicam⁹ q̄ intellect⁹ postq̄ inspererit fantasmata/pōt inde spēs intelligibiles elicere. denudādo quodāmo eas a naturali p̄ditōne et i eis effodiēs agalma spūiale/h̄ ē simulacrū vel p̄ceptū nūc vlem̄ nūc specificū. q̄ facto intellect⁹ talit̄ actuat⁹ iā pōt rōcinari nō i spectro fātasmatē/iā filogiat̄. discurnit. **Regulas** artū sibi format generales et infallibiles ad exēplar artis p̄ie. Neq̄ negāda ē hec vis intellectiua. cū d̄ p̄tute estimatiua fateamur q̄ ex sensatis elicit spēs isensatas/vt ouis inimicitia ex figura lupi. At vero dū semel actuatā fuerit p̄ fantasmata ortū h̄ntia ex aliq̄ sensuū exteriōz/ iāz pōt alia sibi formare tal̄ generis i sono v̄l vigilia. alit̄ nō. **Qu** signū ē q̄ a natura ceci nō somniat neq̄ fantasmat̄ de coloribz. neq̄ de eis sciaz h̄nt vllā. **Deniq̄** p̄ p̄tēplatoz vt alibi dicēdū ēveit mēs ad itelligētiā purā et simplicē sine motu l̄ discursu ad exēplar. l̄z impfectū valde simplicis itelligētiē diuie q̄ vnico p̄tēplatiuitu p̄ntia p̄terita et futura et instar cētri itelligibil̄ stabil̄ manēs dat cūtra moueri. sic vnica et iuariata respicit et intelligit oīa q̄ motui subiecta sūt. Ad hūc statū theologia suadet aspirare cui q̄nto p̄ximior tāto sublimior et liberior ē volūtas q̄ velut ex alto iubet et impat sensuali volūtati. p̄t̄ tractū sic nec p̄t̄ motū naturalis appetit⁹ n̄ deserit locū suū q̄ adheret dō ponēs i eo spēs suā fidē atq̄ dilectōz. **Qd̄** si iuxta sapiētis v̄bū sic p̄turiētis cor suū fantasias patit̄ vt fit i sensualitate n̄ dat ill̄ cor suū itellecūale/nisi ab alto imissa fuerit v̄l sitatō f̄m quā regit̄. agit̄ atq̄ dirigit̄. n̄ qd̄ fatali necessitate seu fluctuatione fortuita. **Colligim⁹** ei ex imēsa diuie cōgnitōis viuacitate lōge sup n̄m cōscēdi modū sil̄ et ex volūtatis libertate q̄ ap̄d eā nihil ē fortuitū. nihil causale. nihil insup ad extra necessariū v̄l fatale. **Rō** p̄rimi ē qm̄ nihil agit̄ in mōdo/q̄n ab et̄no p̄uiderit illō de⁹ cū to-

ta serie cāz etiā mīmaz. **Sec⁹** apud hoīes p̄t̄ q̄z int̄tōz p̄deit̄ effect⁹ ex variāz iḡta/rūq̄z eis cāz p̄ cursu/ quēadmodū videre ē i inuētōe thesauri dū terra fodit̄ vt excolat̄ n̄ vt auz inueiat̄. **Hic** ortū habuit fortassis illō ar̄. q̄ vbi magis ē d̄ itellecū ibi mī⁹ d̄ fortūa. Recte qd̄ a dō vbi totū ē p̄itellecū nihil ē fortuitū. **Si** p̄o fortunā q̄s tranfferat ad cāz p̄ducētē effect⁹ q̄ dicūf̄ i ordie ad nos fortuiti. sic primā cāz dicere possum⁹ eē fortunā qm̄ principāl̄ et imēdiatē p̄currit ad oēz effectū. **Dediss̄** h̄ mō virgil⁹ v̄tū ep̄itō fortune dicēs. fortuna oīpotēs. **Salust⁹** S̄z p̄fecto inq̄t fortuna i omī redn̄at. **Ceterz** d̄ fati n̄ccitate liq̄t ex p̄missis q̄ nihil i rebz creatis tale sit facta ad primā cāz p̄patōe q̄ nulla actōis n̄ccitate constringit̄ neq̄ respectu celi neq̄ respectu terre et oīm q̄ i eis sūt. **Coagit̄** t̄m differētē i actōnibz q̄ dicūf̄ naturales/q̄b̄ n̄ ē ān̄c̄ta rō p̄p̄ria. nec ex p̄nti vllā h̄nt libertatē seu p̄n̄gētiā i agēdo ex p̄cipijs suis it̄r̄sec̄. **Alit̄** ter i h̄ntibz v̄n̄ctā rōez q̄b̄ it̄r̄sec̄a facultas est volēdi v̄l nolēdi f̄m iudiciū p̄p̄rie rōis. **Nihilomin⁹** si ad primā cāz natural̄ agētia reueler̄ illa n̄ necessario s̄z p̄t̄gēt̄ eff̄ciūt mor⁹ suos. hoc i miracul̄ facti⁹ circa solē. circa ignē. circa mare et bestias p̄spicūf̄ fidelibz ē. **Da** fitaq̄z reglā q̄ i oī p̄ductōe si p̄currit aliq̄ cā libere p̄tingēt̄ agēs q̄t̄q̄ fuerit natural̄ coagētes effect⁹ ille cōtingēt̄ p̄ducit̄. **Qua** i re p̄t̄z q̄ a c̄t̄ elicit⁹ create volūtati fortū cōtingētiā ex duplici radice ex sua it̄r̄sec̄a et ex sup̄iore dīna. **Dom̄ic⁹** **Cāz** nō inueio voluer his q̄ dicta sunt repugnādi/neq̄ alit̄ p̄hie v̄ba loquēt̄ apud boetiū d̄ fatali n̄ccitate f̄cipiēda puto. scis att̄m cōturbari nōnullos ap̄d q̄s de⁹ ita cōsiderat̄ tāq̄z rex sup̄m⁹ q̄ vnico sel̄ impio cōstituerit vn̄uersū mōm/dās v̄nicūq̄z reip̄p̄riū officū quēadmodū terren⁹ rex it̄stituit v̄l exercitū suū v̄l curiā iudicioz et legū aut artifer aliq̄d horologū. **Ipe** vero d̄iceps manet q̄t̄ neq̄ solicit⁹ p̄ singlā. **Nit̄** h̄b̄c estimatōz suā fulcire p̄ vulgariū illud aug. verbū. **De⁹** sic res adm̄strat vt eas p̄p̄rios mot⁹ agere sinat q̄ et p̄pheticō ore dixit. ego sū de⁹ et n̄ mutoz. **Voluer** Ita ē monice redeūt tales ad sup̄i⁹ p̄batā philosophātū op̄ionē quā it̄sec̄at̄ m̄lti seculariū l̄rariū ac existimatio vulgariū/ quozum videbis aliquos si ad scripturas sac̄rā se conuerterint nihil p̄edere aut irridere simplicitatē ei⁹. eo q̄ maria ps cōtēp̄t̄ h̄storij̄s. habet

m^o inquit aliud de narratōes historicas. q̄
 et stili splēdore z rerū gestarū magnitudie
 nō inferiores existūt. **A**lex^o h̄ intest qm̄
 historias h̄ scriptura sacra pur i eis p̄tēta
 renelauit de p̄ p̄betas. lōge p̄r^o anteq̄ fie
 rēt. **E**x q̄b̄ pulcerrime ac saluberrime veri
 tates elucescūt. **E**lucēscit p̄r^o diuina oīm
 p̄cognitō simul z puidētia regitua oīm q̄
 gerūt tā in celo q̄ i terra. q̄ volūtati sue ser
 uire facit vniuersa. nūc p̄ bonos nūc p̄ ma
 los aduersus quā nō est sapiā neq̄ p̄siliuz
 adeo q̄ hoies vel demōes implēt p̄disposi
 tionē reuelatā dei. dū conāt illā vel effuge
 re vel frustrare. **S**ūt in exēplū vendit^o Jo
 seph/ z exposit^o cū alijs infātib̄ i aq̄s moy
 ses/ z dauid a saule p̄secut^o. cū ceteris absq̄
 nūero. **E**lucēscit p̄tēta q̄ p̄nūciatōnes
 dei face p̄ p̄phas vel scripturā. p̄ditōez se
 pe recipiūt l̄z exp̄ssa nō sūt fm̄ varietatē me
 ritoz vel demeritoz. apud illos q̄b̄ vel p̄
 quib̄ b̄mōi p̄nūciatōes sūt. **H**oc de iona
 respectu niniuitaz. **H**oc de isaia respectu
 ezechie. z ita de reliq̄s liquet. **R**elinquit id
 circo sp̄ hoib̄ dū viatores sūt p̄nīe locus z
 pie orōis atq̄ p̄uersionis effect^o nec ex im
 mutabilitate dei vel p̄nūciatōis sue despa
 tioni loc^o dat. **E**lucēscit ampli^o nō eē ser
 uendū deo p̄ sola p̄speritatis adeptōe vel
 aduersitatis euitatōe t̄pali/ q̄ veritas i enā
 gelio manifest^o tradita ē/ q̄ lex antiq̄ t̄pā
 lia z moda v̄l incōmoda rememorās expo
 neret. **E**st eq̄dē p̄mū p̄stant^o merito nihil
 aut t̄pale p̄stant^o ē virtute. **S**z neq̄ cū stoꝝ
 cis dicere satis ē virtutē esse p̄mū sui sicut
 viciū seipm̄ penā h̄z. **A**lliciēdi fuerūt hoies
 ad laboriosa p̄rutū opa z a suis voluptati
 b̄ viciosis arcēdi p̄ sepatū aliq̄d mai^o tā p̄
 mū q̄ supplicii. **A**d q̄d p̄bia qz p̄tingere
 nō potuit h̄ deficiat cū sua p̄solatōe deficiūt
 et illi q̄ volētes suis exhortatōnib̄ vel p̄di
 catōnib̄ b̄n̄ instituire ad amorē dei. p̄mit
 tūt p̄ illo q̄si z mutatōez quādā/ bona t̄pā
 lia vt diuitias/ vt sanitatē/ vt plē egregiā/
 aut aliq̄d similiū. **S**ic ei z cortex l̄r̄ veterē
 p̄tēdebat. q̄suis int^o p̄betici z eleuati viri
 sp̄alia sub his t̄pali b̄ p̄missionib̄ obū
 brata occipent z gustarēt/ s̄z de h̄ lati^o infra.
Elucēscit postremo ex hac diuīe volun
 tatis ad vtrūlib̄ actōe extra se liberrima q̄
 solo num̄ t̄pat orbē/ q̄ orōes spesq̄ n̄rē di
 rigūt nō inanis ad deū q̄suis imutabilē qz
 cetera oīa mutare scit z p̄t dū vult. **E**t h̄ ē
 general^o mot^o i s̄it^o oīm creature quē obediē

tiale noiare possum^o/ vt ei^o sc̄q̄ impii quē
 admodū de ascēsu ḡuis ne vacuū fiat dici
 solet. **E**t p̄fecto si de^o sinat res agere p̄rios
 mor^o. q̄ns ē vt eos possit vel impedire vel
 mutare. **A**liod̄n nō tā res sineret/ s̄z agerēt
 veller noller. **Q**uinetiā m̄stratio nōne res
 ponit in ordie cāz q̄s ab initio de^o instituit
 p̄r^o aut mor^o angeloꝝ liber est in agēdo.
Proinde sic sp̄alia potiora sūt t̄pali b̄ tā
 q̄ illoꝝ finis. ita fit i t̄pali b̄ mutatio/ put
 exigit gratuitū regimē sp̄aliū/ p̄fertū ad fi
 nē eterne beatitudis p̄sequēdū. **I**n hac at
 regiōe v̄l ordie sp̄aliū reponūt diuina carit
 mata/ p̄cipue fides spes z caritas/ q̄b̄ mo
 t^o idit^o z q̄si p̄r^o ē ipetrare miracula dū expe
 dit/ vt q̄ i aq̄s validis tra appareat arida i
 medio fornac^o ardētis sit v̄t^o rozis/ q̄ mō
 tes trāfferāt q̄d lōge mai^o oprabili^o q̄ ē fit
 p̄ istas vtutes z orōes eis subnīxā/ vt expe
 ditū sit z alacre libez arbitriū volūtati h̄uā
 ne/ ad dirigēdū pedes sue affectōis z itētō
 nis/ i viā pac^o z salut^o. **A**d p̄formādū p̄tea
 diuīe volūtati suā eidēq̄ p̄sus inniti dicē
 do cū p̄pha. **V**t iumētū fact^o sum ap̄d te/ z
 ego sp̄ tecū. tenuisti manū dexterā meā. z i
 volūtate tua deduxisti me. **V**n̄ lib̄z colloca
 tioni dici p̄ntis terminū dare sub h̄ metro

Quartū metrū. z v̄l

ti. se. p̄cordat metro. ij. h̄. li. Quot subiecta

Immis orbis subsidium sibi
 Querit a vidente
 Qui plus nitit^o vt magis audijt
 Imminens periculum
 Patrem dum cecidit puer aspicit
 Ac ei manum dat
 Scit quia non valet ex se surgere
 Querit hinc iuuamen
 Vulnere fractus qui medicamina
 Nouit/ hunc requirit
 Potat amaris. vrit z ignibus.
 Huic obedit vltro.
 Titibus implicitus sibi querere
 Jure vult peritum
 Dictaq̄ nec refugit sua credere
 Conscius suimet
 Cur igitur ceci/ pueri quoq̄
 Sauciq̄ valde/
 Juris z ignari. nos tradere
 Non cito velimus
 Spe tibi. qui rite p̄ omnia
 Vis opem referre.
 Quo sine nulla valent discrimina

3.

De cōsolatione theologie

Uel arte pelli.
Duc petim' quo vis/mora nulla sit.
Ibit alacris mens.
Si caro tardat/per q̄ pericula
Luncta te sequetur.
Drata.nec inualido cum murmure
Perget aut trahetur.
Cur peccata sciēs cumulet noua
Dum licet mereri.

Explicit liber scōdus.

Incipit liber tertius

Prosa prima. Donicus:

Asum volucer desiderans
rursus ex te audire verbū su/
per cōsolatione peregrini. so/
licitam enī super hoc auuidita
tem/ex puigili cordis mei cu
ra/que te loco temporeq̄ preuenit/intelli/
gis. **V**olucer **S**pes vt dixi monice
solatur eum / cōfugens ad deum tanq̄ ad
thronū gratie. ad templū z aram misericor
die. ad arcam federis. ad libertatis asilum.
ad firmā petram. z solidū litus. **N**atura
siquidem ita videmus institutum vt debi
lior innitat fortiori. sicut vitis vltimo. edera
quercui. naufragus tabule/ puerulus ma/
tri. **S**olatur ipm̄ preterea scriptura sacra/
reuelans decursum mundani regiminis/
a prima volūrate liberrima/ cui nostra cō/
formis esse debet. **Q**uēadmodū vero per
spem vis irascibilis. sic per hm̄i confor/
mitatē rationalis ordinat/ et ex cōsequen/
ti cōcupiscibilis/ dum ita fuerit cōformis
et subdita q̄ ipsius z dei sit vnum velle et
vnu nolle/ quod amicitie p̄p̄iū est. **U**i/
dens aut q̄ irascibilis p̄ impatientiā con/
turbat. z per ignorantia seducit rationalis
Deinceps igitur p̄plebit sermo sup impe
dimentis hm̄i tollendis/ primū p̄ patien
tiam. alterū per doctrinā/ vbi nōnulla que
in prioribz dici potuerat/ inserent. **D**o
nicus **P**lacet qd̄ dicis qm̄ et dictoz res/
cordationē summaria/ z dicendorz lucidū
ordinē tradis. **V**olucer **L**ocutus' er/
go de cōsolatione p̄ patientiā recte mihi vi
deoz id agere si de moderamine zeli incho
auero. habet itaq̄ zelus inter passiones ve
hemētiā multā. **A**udi sapiētē **D**ura sicut i
fern' emulatio. **P**refert insup sibi spēm iu
sticie q̄ sit efficacior ad nocendū dū deuiat
Quid enī efficacius ad nocendū q̄ fami/
liaris inimicus. z q̄ demoniū meridianū/

quod in angeluz lucis se transfert? **P**or
ro zelus et si q̄nq̄ significat inuidiā. q̄nq̄
odium. aliquādo imitationez. vtemur hic
zelo put est desideriu z vehemēs quo quis
incitat ea tollere que rei sibi dilecte viden/
tur aduersa. **S**ic homo zelat pro vxo/ ne
mechus abutatur ea/ et hinc zelotypia. ma
ter pro filia ne violetur. iustus p̄ domo dei
volens ab ea tollere quicquid viderit scan
dalo z. **U**nde istud est. zelus dom' tue co/
medit me. **L**uius recordati sunt discipuli
christi/ dum eijceret vendentes z ementes
de templo seu domo dei. **Z**elū hūc vltimū
laudauit qui dixit nullū esse deo acceptū
sacrificiū q̄ zelū animaz. vere quidē si co/
mitetur ipm̄ beniuolentia/ discretio/ z con
stantia. que tria si deserat aut contēnat ze/
lus. recte p̄paueris ipm̄ gladio bicipiti in
manu furiosi: igni rursus et fulmini sine
obice puaganti.

Primum metrum ter

ij monocolon choziambicū asclepiadeuz
currēs cū p̄io carmie **D**oraciū **D**ecenas
atauis edite regibz.

Ingēs flāma rapax libera si manet
Dox sup̄ma dom' puolitas vorat
Quo pl' absq̄ mō torrida cādunt.
Estas/fulguribus crebris emicat
Elisusq̄ vapor dissipat infima:
Est igni similis zelus/et estuat
Intus cor stimulans. quo vehemētiōz
Incumbit cobibe/fac teneat modum:
Lollidunt in eo se pariter duo
Affectus/nimiū singulus improbz:
Hinc impellit amor hinc furit odium.
Zelus nam quia rem diligit z colit
Ledi non patitur/protinus incitus
Ira corripitur/recta nec inspicit.
Ddit/persequitur/nec requiem capit.
Fingit iusticiam/tendit in ardua
Supra posse feror frangitur z ruit
Secum multa trahens que pereūt simul.

Secunda prosa ter

Donice zel' excusato volucer p̄t
itētōz boni finis/ etiā si leserit vt
duz vult tollere scādala a domo
dei/satagēs ab hoibz vel hereses corrigi vl'
symoniā abijci. l' tyrānidē p̄pesci. nōne sus
fragat sibi v̄bū xpi **S**i ocul' tu' q̄ ē intēno
fuerit simplex to. cor. tu. lu. erit. **V**olucer